

1 ਨੰ. 2 ਅਤੇ 3 . ਅਸੀਂ ਅੱਗੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦੇਵੇਗਾ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 80,000 ਕਿਨ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਜਾਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮਰ ਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਵੇ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦੇਰੀ ਦੇ। ਇਹ ਬਦਲੀ ਵੀ 3 ਮਈ, 1993 ਤੱਕ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(20) ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਗੁਲਜ਼ੇਬਾ

ਜੇ.ਐੱਸ.ਟੀ

ਮਾਨਯੋਗ ਜੀ.ਆਰ.ਮਜੀਠੀਆ ਅਤੇ ਐਨ.ਕੇ.ਸੋਢੀ ਤੋਂ ਜੇ.ਜੇ.

ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਲੇਬਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

1991 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 2464

25 ਅਗਸਤ 1993

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950— ਆਰਟਿਕਲ. 226/227— ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਐਕਟ, 1947 — ਸੈਕਸ਼ਨ 10— ਹਵਾਲਾ— ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1963— ਆਰਟਿਕਲ. 137— ਆਰਟਿਕਲ ਦੇ ਬਾਕੀ ਬਚੇ ਉਪਬੰਧ। ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦਾ 137 ਹਵਾਲਾ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਲਈ 3 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ— ਕੀ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਜਿਹੇ ਸੰਦਰਭ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਹਵਾਲਾ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਵੈਧ ਆਧਾਰ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਖਿਪ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਸੀਮਾ ਦੀ ਕੋਈ ਮਿਆਦ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 137 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਰੈਫਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ੋਰ ਇਹ ਦੇਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਉਕਤ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਝਗੜਾ ਫਾਲਤੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਰਣੇ ਲਈ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਇਹ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ ਜਿਸ ਲਈ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਇਕੱਲੇ ਜੱਜ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ। ਹੋਰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਸੰਦਰਭ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਇਹ ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਦੇਰੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਆਪਣੀ ਰਾਹਤ ਨੂੰ ਢਾਲਣਾ ਹੈ।

(ਪਰਾ ੫)

ਹੇਮੰਤ ਕੁਮਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ .

ਜੀ. ਐਸ. ਚੀਮਾ _ ਏਏ ਜੀ ਪੰਜਾਬ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ .

ਨਿਰਣਾ

(1) ਕੀ ਲਿਨਰੀਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1963 ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 137 ਦੇ ਬਚੇ ਹੋਏ ਉਪਬੰਧ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਐਕਟ, 1947 ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਸੰਦਰਭ 'ਤੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਐਕਟ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰੇ, ਕੀ ਦੋਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 10 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਹਵਾਲਾ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਆਧਾਰ ਹੈ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਦੋ ਸਵਾਲ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੈਸ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਬੇਸ਼ੱਕ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਛੇ ਸਵਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਹਨ ਪਰ ਜਦੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਪਰਿਪੇਖ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਸਾਰੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ: -

1. ਕੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਨੂੰ "ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਉਠਾ ਕੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇ 3 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੁੱਗਣ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ?
2. ਕੀ ਇੰਡੀਅਨ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1963 ਦੀ ਧਾਰਾ 137 ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸਨੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਪੈਦਾ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ?
3. ਕੀ ਧਾਰਾ 137 ਕਿਰਤ ਅਦਾਲਤਾਂ ਜਾਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ?
4. ਕੀ ਰਾਜ ਫਾਲਤੂ ਦਾਅਵੇ 'ਤੇ ਕਿਰਤ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ?
5. ਕੀ ਰਾਜ ਲਾਚਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ?
6. ਕੀ ਲਾਚਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਿਰਫ ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

(2) ਜਦੋਂ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਵਾਲਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਰੋਸ਼ਨੀ ਪਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਵਾਲ ਜਨਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੇ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ. ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਮੰਨਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਅੰਤਿਮ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(3) ਕਿਉਂਕਿ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਵਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। *Ow At+ iw^er* ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ KVD ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਉਦਯੋਗਿਕ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਹੈ

ਵਿਵਾਦ ਇੱਕ ਢੁਕਵੀਂ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: -

(4) . ਬੋਰਡਾਂ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ: -

- (1) V ਜਿੱਥੇ ਢੁਕਵੀਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਜਾਂ ਫੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਲਿਖਤੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, -
- (a) ਇਸ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਬੋਰਡ ਕੋਲ ਭੇਜੋ; ਜਾਂ
- (b) ਵਿਵਾਦ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਜਾਂ ਸਬੰਧਤ ਜਾਪਦਾ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਲਈ ਭੇਜੋ;
- (c) ਵਿਵਾਦ ਜਾਂ ਵਿਵਾਦ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ, ਜਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਜਾਪਦਾ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਭੇਜੋ, ਜਾਂ
- (d) ਵਿਵਾਦ ਜਾਂ ਵਿਵਾਦ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ, ਜਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਜਾਪਦਾ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਜਾਂ ਤੀਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਵੇ, ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਭੇਜੋ:

xx	xx	xx ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ
ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ	xx	xx xx”

ਇਹ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 137 ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 137 ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ; ਜੋ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

ਵੇਰਵਾ	ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਦੀ ਅਵਧੀ	ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪੀਰੀਅਡ ਚੱਲਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

137. ਕੋਈ ਹੋਰ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ

ਜਿਸ ਲਈ ਇਸ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਕਿਤੇ ਵੀ ਤਿੰਨ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਜਦੋਂ 1 ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ
ਅਰਜਿਤ ਕਰੋ,

ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸੈਕਸ਼ਨ 10 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਵਿੱਚ ਗਿਣੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਜਾਂ ਤਾਂ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਜਾਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਧਾਰਾ 10(1) ਦੇ ਤਹਿਤ A't' ਜਾਂ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਈ ਮਿਆਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। Tt
ror ਉਚਿਤ ਹੈ

ਸਰਕਾਰ ਜੋ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕਲੌਤੀ ਸਾਲਸ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ 'ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ' ਓਜ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸੰਦਰਭ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ ਦੀ ਕੋਈ ਸੀਮਾ। ਉਦਯੋਗਿਕ ਨਿਰਣੇ ਦੀ ਸਕੀਮ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਸੀਮਾ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਫਾਲਤੂ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਦਯੋਗਿਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਕਦੋਂ ਇੱਕ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਚੰਗੇ ਸਬੰਧ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਉਦਯੋਗ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ, ਉਦਯੋਗਿਕ ਝਗੜਿਆਂ ਦਾ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਹੈ। ਕੇਵਲ ਇਹੀ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਝਗੜਿਆਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਉਦਯੋਗਿਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਦਾਅਵੇ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਹੋਈ ਹੋਵੇ ਪਰ ਇਹ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ। ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਛੇਤੀ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਆਪਣੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਬੇਕਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

(4) ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦਾ ਆਰਟੀਕਲ 137 ਜੋ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਬਾਕੀ ਬਚੀ ਧਾਰਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਹਰਡ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਆਰਟੀਕਲ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ *ਕੋਰਲ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਬਨਾਮ ਟੀਪੀ ਕੁਮਹਾਲਿਆਮ (1)* ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਸ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, "ਕਿਸੇ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜਾਂ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ"। ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 10(1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹਵਾਲਾ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਜਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਮਨੋ ਜਾਣ ਦਾ ਤਰਕ ਕਰਨ ਦੀ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਰ 'ਤੇ, ਇਸਨੂੰ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 137, ਇਸ ਲਈ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਵਾਲਾਂ ਦੀ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਈ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। *ਬੰਬਈ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਜਰਨਲਿਸਟਸ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਬੰਬੇ ਸਟੇਟ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2)* ਵਿੱਚ, ਜਸਟਿਸ ਗਜੇਂਦਰਗੜਕਰ (ਉਦੋਂ ਉਸਦਾ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸੀ) ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ।

- (1) ਏਆਈਆਰ 1977 ਐਸਸੀ 282.
- (2) ਏਆਈਆਰ 1964 ਐਸਸੀ 1617

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12(5) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਸੈਕਸ਼ਨ 10(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਜਾਂ

ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ: -

“ਪਰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਢੁਕਵੀਂ ਪ੍ਰਾਇਟ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸੰਦਰਭ ਦੇਣ ਦੀ ਉਸਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਐੱਸ. 10 (ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ)। 1) S. 12(5) ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ, ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਜੇਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਦਾਅਵਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੇਤੁਕਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।
(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਦੁਬਾਰਾ ਫਿਰ, ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਐਂਡ ਸਨਜ਼, ਲਿਮਿਟਡ ਬਨਾਮ ਥੇਰੀ ਵਰਕਸੈਨ (3) ਵਿੱਚ, ਜਸਟਿਸ ਕੇਸੀ ਦਾਸ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ: -

“ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਸੀਮਾ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਪਾਅ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਉਦਯੋਗਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਇਹ ਇੰਡਸ ਟ੍ਰਾਇਲ ਨਿਰਣਾਇਕ ਦਾ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਓਵਰਸਟੇਲ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਜਾਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਦੇਰੀ ਲਈ ਕੋਈ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਬੀਤਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਤੋਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜੋਖਮ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਸਥਿਰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਕੀ ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਣਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਇਹ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ। ਝਗੜਾਪੰਡ ਕੋਲੀਅਰੀਜ਼ ਵਿੱਚ, ਐਲ.ਆਰ.ਡੀ. v. ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਉਦਯੋਗਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ (1960-11 LLJ 71) ਜਿੱਥੇ CI ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਾਧੂ ਉਜਰਤਾਂ ਲਈ ਦਾਅਵਾ। (2) ਕੋਰੀਆ ਦੇ ਇਸ ਅਵਾਰਡ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਆਇਆ ਸੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੰਗ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਅਵਾਰਡ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਵਾਧੇ ਦਾ ਲਾਭ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਜਾਂ ਨਿਰਪੱਖ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਕੋਲੀਰੀਜ਼ ਲਿਮਿਟਡ ਬਨਾਮ ਇਸ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ (1961-11 ਐਲਐਲਜੇ 75) (ਪਹਿਲਾਂ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਕੇਸ ਇੱਕ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਮੰਗ ਦੀ ਇੱਕ ਮਿਆਦ ਲਈ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਾ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਰਾਹਤ ਕਿਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਦਯੋਗਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਉਸ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(3) 1961-11 ਐਲਐਲਜੇ 89.

(5) ਇਸ ਲਈ, ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਸੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 137 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ

ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਹ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਜਾਂ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਉਕਤ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਹਵਾਲਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਝਗੜਾ ਫਾਲਤੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਰਣੇ ਲਈ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਇਹ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ, ਜਿਸ ਦੀ ਨਿਆਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ, ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਇਕੱਲੇ ਜੱਜ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਸੰਦਰਭ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਇਹ ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹਵਾਲਾ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਹੋਈ ਦੇਰੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਆਪਣੀ ਰਾਹਤ ਨੂੰ ਢਾਲਣ ਲਈ ਹੈ। ਜੇਕਰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਰਕਾਰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਧਿਰ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਮੇਤ ਢੁਕਵੀਂ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਨਿਰਣਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਨਿਆਂਕਾਰ ਅਥਾਰਟੀ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਢਾਲੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਵਾਦ ਉਠਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾ ਦੇ ਸਕੇ।

(6) ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1 ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ 15 ਮਈ, 1986 ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਡਿਮਾਂਡ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ 30 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਲਗਭਗ ਸਾਢੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਬਾਅਦ 1989. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 12 ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਗਸਤ, 1984 ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਮਾਰਚ ਵਿੱਚ ਡਿਮਾਂਡ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਲਗਭਗ ਛੇ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ 1990. ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 3 ਨੂੰ ਅਗਸਤ, 1987 ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਲਗਭਗ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਜੂਨ, 1990 ਵਿੱਚ ਡਿਮਾਂਡ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਸੁਲ੍ਹਾ-ਸਫਾਈ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਅਤੇ ਉਹ ਅਸਫਲ ਸਾਬਤ ਹੋਈਆਂ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਦੇਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਇਹ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਸਨ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਣਗੌਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੁਲ੍ਹਾ-ਸਫਾਈ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀਜਨਕ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਵਕੀਲ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੈਰ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਦੇਰੀ ਲਈ ਕੋਈ ਪੁਖਤਾ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ।

(7) ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਅਤੇ 'ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਵੇਲੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ। ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪੁਖਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਫਾਲਤੂ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਨਿਰਣਾਇਕ ਕਰਨ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਮੰਗ ਦੀ

ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ ਪਰ ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ।

ਕੋਈ ਹੋਰ ਨੁਕਤਾ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ।

(8) ਨਤੀਜੇ ਵਿੱਚ; ਰਿੱਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ: ਪਟੀਸ਼ਨ ਜੋ ਖਰਚੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਗੁਲਜ਼ੇਬਾ

ਮਾਨਯੋਗ ਐਸ. ਡੀ. ਅਗਰਵਾਲਾ ਅਤੇ ਐਨ. ਕੇ. ਸੋਦੀ ਜੇ. ਜੇ.

ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ,

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ 692 ਆਫ 1993।

ਅਕਤੂਬਰ 21, 1993

ਪੰਜਾਬ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਐਕਟ, 1952?—ਪੰਜਾਬ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਚੋਣ ਨਿਯਮ, 1960— ਨਿਯਮ 14-ਏ— ਚੋਣ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼— ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਪਾਸ ਕਰਨਾ—ਕੀ ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ ਵੋਟਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਚੋਣ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਪੈ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੰਖਿਪ ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਚੋਣ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਮਨਮਾਨੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ। ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਲਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪੋਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਵਿਆਪਕ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇਹ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ: ਇਸ ਦੇ ਬੱਝਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ - ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਚੋਣ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਹੀਂ।

Prem Singh and others v. Labour Commissioner, Punjab and 280
others (N. A. Sodhi, J.)

(ਪਰਾ ੩)

ਐਚ ਐਸ ਮੱਤੋਵਾਲ ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਨਾਲ ਗੁਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਏਡਵੋਕੇਟ , - ਫੋਰ ਪੇਟਿਸ਼ਨਰ
ਜੀ. ਕੇ ਚਤਰਥ ਏਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਅਨੁ ਚਤਰਥ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਜੀ ਐਸ ਗਾਂਧੀ ਐਡਵੋਕੇਟ
ਉੱਤਰਦਾਤਾ, ਨੰ 4, ਵੱਲੋਂ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵੱਲੋਂ